

نسخه جدید

ویژه شب امتحان

نکات مهم

خلاصه

حقوق بین الملل عمومی

۲

منبع اصلی: انتشارات دانشگاه پیام نور (دکتر محمدرضا ضیائی بیگدلی)

مناسب برای //

دانشجویان پیام نور / حقوق

نویسنده //

دکتر محمدرضا ضیائی بیگدلی

نوع فایل //

خلاصه میکرو طبقه بندی شده

کیفیت //

تضمین ۱۰۰٪ مطالب

۵

ساعت مطالعه

۱۰۰٪

پوشش نکات

۴۸

صفحه مفید

راهنمای مطالعه و بودجه‌بندی آزمون:

دانشجوی گرامی، با استناد به آخرین اصلاحیه وضعیت منابع درسی دانشگاه پیام نور برای درس «حقوق بین الملل عمومی 2» بر اساس کتاب حقوق بین الملل عمومی دکتر محمدرضا ضیایی بیگدلی، به اطلاع می‌رساند که محدوده مطالعاتی جهت آزمون پایان ترم، صرفاً معطوف به فصول 6، 9، 10، 15 و 16 بوده و سایر فصول از بودجه‌بندی **حذف گردیده‌اند**. شایان ذکر است خلاصه پیش‌رو، با هدف بهینه‌سازی زمان شما، منحصرراً بر پایه این هشت فصل تدوین شده است.

فصل ششم: کشورها اعضای اصلی جامعه بین‌المللی

- ✓ دیوان بین‌المللی دادگستری در نظریه مشورتی (۱۹۴۹) قضیه جبران خسارت وارده به کارکنان سازمان ملل متحد، تابع یا شخص حقوق بین‌الملل بودن را مشروط به داشتن صلاحیت استیفای حقوق و ایفای وظایف از طریق اقامه دعوا می‌داند.
- ✓ امروزه پیکره اصلی جامعه بین‌المللی شامل کشورها، سازمان‌های بین‌المللی دولتی، افراد، شرکت‌های فراملی و نهضت‌های آزادی‌بخش است، اما کشورها تابعان اصلی و اولیه محسوب می‌شوند.
- ✓ نظام حقوقی کشورها آمیخته‌ای از قواعد متحدالشکل مبتنی بر اصل «برابری حاکمیت» و تفاوت‌های واقعی در ثروت، قدرت و نظام‌های اقتصادی است که بررسی مفهوم، شناسایی و جانشینی کشورها را گریزناپذیر می‌سازد.

بخش نخست: مفهوم کشور و عناصر تشکیل‌دهنده آن

کشور یا دولت کامل‌ترین سازمان متشکل سیاسی، عضو مقتدر جامعه بین‌المللی است که از نظر حقوقی اجتماع دائمی و منظم گروهی از افراد بشر در سرزمینی معین و مطیع یک قدرت سیاسی مستقل (حاکمیت) تعریف می‌گردد (طبق ماده ۱ عهدنامه مونته‌ویدئو ۱۹۳۳).

بند نخست: جمعیت یا عنصر انسانی

- ✓ جمعیت گروهی از افراد انسانی است که با رابطه‌ای حقوقی-سیاسی به نام «تابعیت» به یکدیگر و به یک کشور متصل می‌شوند، بدون آنکه لزوماً دارای نژاد، زبان یا مذهب واحدی باشند.
- ✓ معیار کمی و تعداد افراد در تشکیل یک کشور عامل تعیین‌کننده‌ای نیست و پذیرش «کشورهای ذره‌ای» (Micro States) در سازمان ملل متحد گواه این مدعاست.
- ✓ در حقوق داخلی، هر شخص باید دارای تابعیت واحد باشد، اما در موارد استثنایی افراد چندتابعیتی یا بی‌تابعیت (آپاترید) وجود دارند که سلب تابعیت از آن‌ها در صورت مغایرت با موازین حقوق بشر ممنوع است.
- ✓ «ملت» نماد تجلی همگونی و پیوندهای تاریخی، فرهنگی و رسوم مشترک افرادی است که در یک سرزمین سکونت داشته و شرایط تحقق عضویت در جامعه ملی را دارا هستند.

بند دوم: سرزمین یا عنصر ارضی

مفهوم و ویژگی‌های سرزمین

- ✓ سرزمین فضای زیست یک کشور شامل مناطق خاکی، آبی (آب‌های داخلی و دریای سرزمینی) و هوایی است که کشور منحصراً قدرت و صلاحیت خود را در آن اعمال می‌کند و با خطی به نام «مرز» متوقف می‌شود.

مرز و انواع آن

- ✓ تعیین حدود مرزها به سه روش انجام می‌پذیرد: یک‌جانبه، انعقاد معاهده دو یا چندجانبه میان کشورهای

همجوار، و یا با مداخله رکن داوری یا دادگستری بین‌المللی.

مرزهای طبیعی

- ✓ عوارض جغرافیایی موجود در طبیعت شامل کوهستان (بر اساس خط‌الرأس، خط مقسم آب یا خط کوهپایه)، رودخانه‌ها و دریاچه‌ها که به عنوان عامل جدایی کشورها عمل می‌کنند.

تعیین حدود مرزی دریاچه خزر

دقت کنید: دریای خزر پیش از فروپاشی شوروی تابع رژیم حقوقی معاهدات ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ بود، اما به دلیل شرایط محصور خشکی، در مرداد ۱۳۹۷ (کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر) روش‌های پیچیده‌تری از جمله ترسیم خطوط مبدأ مستقیم، تعیین منطقه انحصاری و بهره‌برداری مشترک جایگزین روش سنتی خط میانی گردید.

مرزهای مصنوعی

- ✓ در صورت عدم وجود موانع طبیعی، مرزها از طریق روش‌های هندسی (خط مستقیم میان دو نقطه) یا نجومی (استفاده از طول و عرض جغرافیایی) تحدید و ترسیم می‌گردند.

واگذاری بخشی از سرزمین

- ✓ هر کشوری می‌تواند به شکل دائم (فروش، معاوضه) یا موقت (اجاره) بخشی از سرزمین خود را واگذار کند؛ توجه: این فایل رایگان نیست و منحصراً برای سایت "بژیک" با آدرس اینترنتی www.bzhik.ir تهیه و تنظیم شده است. تمام حقوق مادی و معنوی این محصول، متعلق به سایت "بژیک" می‌باشد؛ هر گونه کپی برداری و انتشار غیر قانونی آن توسط افراد سودجو، بدون اخطار قبلی، پیگرد قانونی در پی خواهد داشت؛ لذا بایستی مستقیماً از این سایت خریداری شود در غیر این صورت مسئولین راضی نمی‌باشند و حرام و حق الناس می‌باشد.
- ✓ نمونه‌های تاریخی واگذاری سرزمین:

۱۸۱۳ و ۱۸۲۸ : واگذاری بخش‌هایی از ایران به روسیه طبق عهدنامه‌های گلستان و ترکمن‌چای.

۱۸۴۲ : اجاره ۹۹ ساله هنگ‌کنگ توسط چین به بریتانیا (بازگردانده شده در ۱۹۹۷).

۱۸۶۷ : فروش آلاسکا توسط روسیه به ایالات متحده.

۱۹۰۳ : اجاره پایگاه دریایی گوانتانامو توسط کوبا به آمریکا (تمدید در ۱۹۳۴) و اجاره پایگاه ماناس در قرقیزستان (۲۰۰۱).

بند سوم: قدرت سیاسی یا قدرت عمومی

- ✓ جمعیت و سرزمین نیازمند عاملی هستند که آن‌ها را در قالب قوای مجریه، مقننه و قضائیه (حکومت) رهبری و اداره نماید و منشأ تصمیم‌گیری‌های داخلی و خارجی باشد.